

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOSCIAŃSKI

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3 po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy

Kasa czynna od 11 do 1-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 176-70.

DYREKCJA — tel. 120-13.

ADMINISTRACJA — tel. 313-80.

DRUKARNIA — tel. 173-43.

KONTO CZEKOWE w P. K. O. 175

CENA NUMERU 20 GROSZY

Fałszywa gra

Rządząca „sanacja” przystępuje widocznie do decydujących ataków na polską demokrację i na polski parlament.

Nie chce jednak — takie zapewne są miarodajne dyspozycje — uderzyć uczciwie, otwarcie w podstawy demokracji; nie chce powiedzieć otwarcie społeczeństwu, że zamierza zniszczyć jego prawa, podeptać jego reprezentację, unicestwić jego wpływ na rządy w kraju. Poszukuje sobie jakichś pozorów, jakichś „powodów”; potrzebuje jeszcze jakichś sztuczek, wybiegów i dekoracji.

Słowem stosuje fałszywą grę.

Dopiero w świetle tego zasadniczego punktu widzenia można należycie zrozumieć czwartkowe wypadki w Sejmie.

Opinia publiczna podaje sobie z ust do ust uzasadnione różnymi faktami domysły na temat co właściwie miało nastąpić na czwartkowym posiedzeniu Sejmu? O co właściwie chodziło? Co się przygotowywało? Jakie posunięcie „strategiczne” (mówiąc stylem „czerwonej” prasy) miało być przeprowadzone?

Polska „demokratyczna” znajduje się dziś w tak strasznych warunkach prasowych, że szczegółowo omówić tego tematu nie możemy. Czy zamierzano i w jaki sposób spowodować „rozgrzewkę” na samej sali sejmowej? Czy ułożono sobie plan „konfliktu z armią”? Czy chciano zainicjować „obrazę” oficerów lub ich wodza?

Trudno w naszych warunkach o tem pisać. Jedno tylko musimy podkreślić: wypadki czwartkowe winny zdwojnie czujność społeczeństwa, winny wyostreć jego wzrok. Albowiem odbywa się fałszywa gra i — zaprawdę — niewiadomo, jaką fałszywą kartę rzuci się jutro na stół...

Tow. marszałek Sejmu Daszyński pokrzykował swym męskiem, stanowczym zachowaniem się wszystkie plany! Stąd furja godzinówek. Początkowo — proszę uważnie się przyjrzeć — chciano zainicjować „obrazę oficerów” przez służbę Sejmową — jakim prawem, zaryczyły „gądzinówki” — usuwać chciano pos. oficerów z gmachu Sejmu, do którego przychodzą nawet klienci poczty sejmowej?! Jakgdyby poedyńczyli jenci, kierujący się do urzędu pocztowego, a setka oficerów, przybyłych w sposób zorganizowany a przytem uzbrojonych, — to jedno i to samo! Chciano jednak mimo wszystko „obrazę oficerów” skonstruować — i puszczono w świat tę pierwszą „wersję”.

Nie udało się, za głupie to było. To też cała furja „rządówek” skierowała się przeciwko marszałkowi Daszyńskiemu, bo gdyby nie on, przygotowany plan „strategiczny” zostałby wykonany. „Czerwona” prasa ośmiela się nawet pisać o rzekomem „prześileniu” na stanowisku marszałka Sejmu.

Spaliło na panewce! „Sanacja”

musi się „przegrupować” do innego planu „strategicznego”. Z jakiej karty wyjdzie, nie wiemy, ale że z fałszywej — to jasne.

Czy ktokolwiek w Sejmie z poważnych czynników politycznych zmierza do „obrazy” osobistej? Oczywiście nie! Ale możnaby ewentualnie zagrać z tej fałszywej karty...

Czy ktokolwiek w Sejmie z poważnych czynników zmierza do konfliktu z oficerami, do obrazu armii? Oczywiście nie! Ale karta niezła, choć jawnie fałszywa...

Jeszcze są inne podobne karty, nadające się do fałszywej gry. Która puści się w ruch? — niewiadomo. W ciszy konwentykłów „sanacyjnych” wedle odpowiednich rozkazów już zapewne opracowuje się plany, układa się grę. Może np. zorganizuje się jakiś „sanacyjny” „lud” do nowej akcji.

Potrzebna jest w tych warunkach jaknajwiększa przezorność.

Zajmijcie się, pp. posłowie, tylko budżetem (byłe bez wstrętnej dyskusji) i konstytucją (wedle planów BB) — resztę zostawcie Rządowi. Taki jest tenor głosów „sanacyjnych”. Nie zajmujcie się fatalną sytuacją gospodarczą! Nie interesujcie się fatalną sytuacją międzynarodową! A zwłaszcza nie badajcie dalej przekroczeń budżetowych, nie kontrolujcie gospodarki rządowej, nie zajmujcie się losom grosza publicznego. To nie Wasza rzecz; 500 milionów złotych bez kontroli, bez budżetu? 8 milionów przekroczeń w przyrządach rady ministrów w funduszu dyspozycyjnym? „Nacjonalizm” lepiej wie, na co to poszło. Zaś przedstawiciele narodu kontrolować grosza tegoż narodu niemają prawa.

Cnotą demokracji, jak ktoś powiedział, jest nieufność i kontrola. Ale rządy dyktatorskie kontroli nie lubią.

Atakować przedstawicielstwo narodu za chęć kontroli — nie wypada. Łamać konstytucję i popełniać zamach stanu otwarcie — trudno. Chciałoby ze względu na zagranicę. I na tych już nielicznych „sanacyjnych” obywateli, którym są potrzebne — pozory.

Stąd — fałszywa gra. Stąd — ta osobliwa „strategia” dla użytku wewnętrznego, obmyślana jakgdyby podczas wojny.

A że biedne życie gospodarcze może od tych „strategii” ostatecznie się zawichrzyć, przed czem przestrzega profesor i poseł B. B. Krzyżanowski — o to mniejsza.

I że trudna dla Polski sytuacja międzynarodowa może dla niej szybko stać się jeszcze bardziej fatalną, — któżby o to dbał, pochłonięty wewnętrzną „rozgrzewką” i „strategią”?

Zobaczmy, jakie jeszcze są karty — w rękawie... Opinia musi być na wszystkie przygotowana. Chytrusi „sanacyjne” nie cofną się przed niczem!

Kazimierz Czapliński.

Odpowiedź marszałka Sejmu Rzeczypospolitej na niesłychane wystąpienie p. gen. Składkowskiego i pułk. Becka

W odpowiedzi na sprawozdanie z rozmowy, odbytej w dn. 31 października pomiędzy marszałkiem DASZYŃSKIM, a marsz. PIŁSUDSKIM, marszałek DASZYŃSKI oświadcza,

że relacja pp. ministra SKŁADKOWSKIEGO i pułk. BECKA o tej rozmowie jest NIEŚCISŁA, a miejscami wprost FAŁSZYWA.

Co do obelgi, którą miał wypowiedzieć w drugim pokoju marsz.

PIŁSUDSKI, oświadcza marsz. DASZYŃSKI, że nie ma zwyczaju posłuchiwania tego, co mówią w drugim pokoju, w sieni lub na schodach ludzie, opuszczający jego biuro.

Konferencja Marszałka Sejmu tow. Ignacego Daszyńskiego Z PREZYDENTEM RZECZYPOSPOLITEJ

W sobotę dn. 2 listopada Prezydent Rzeczypospolitej zaprosił marszałka Sejmu tow. Ignacego DASZYŃSKIEGO na konferencję na godz. 12 w południe w niedzielę dn. 3 listopada. Wczoraj o godz. 10 m. 30 marszałek DASZYŃSKI przesłał p. Prezydentowi list, w którym donosi, że po przeczytaniu porannych

gazet rządowych postanowił NA KONFERENCJĘ NIE PRZYBYĆ, o ileby miał w niej wziąć udział i p. marsz. Piłsudski. Marszałek Daszyński oświadcza, że jest i za starym człowiekiem i za poważnym zajmuje stanowisko na to, aby się narażać nie tyle na same rozmowy z p. marsz. PIŁSUDSKIM, ile na co najmniej dziwne użytkowanie tych rozmów w

prasie rządowej.

W odpowiedzi Prezydent Rzeczypospolitej zawiadomił marszałka Sejmu, że KONFERENCJA ODBĘDZIE SIĘ TYLKO Z NIM.

Konferencja trwała DWIE GODZINY. O jej przebiegu marszałek Sejmu nie wydał żadnego komunikatu.

POSIEDZENIE SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ

Marszałek Sejmu tow. Ignacy Daszyński postanowił zwołać posiedzenie Sejmu Rzeczypospolitej na wtorek, dn. 5 listopada.

Manifestacje hołdu i uznania dla Marsz. Daszyńskiego

Wczoraj tow. Daszyński otrzymywał w dalszym ciągu depesze i listy z całego kraju z wyrazami czci i uznania. W

związku z wystąpieniem pp. Składkowskiego i Becka złożyli bilety wizytowe w gabinecie marszałka Daszyńskiego

liczni przedstawiciele świata naukowego, sądownictwa i adwokatury.

JEDNODNIOWY STRAJK PROTESTACYJNY W GÓRNICTWIE I HUTNICTWIE

Na zjazdach delegatów Związków Górniczych wszystkich zagłębi węglowych, odbytych wczoraj w Katowicach uchwalono na znak protestu przeciwko orzeczeniu komisji arbitrażowej prokla-

mować we wszystkich zagłębiach węglowych jednodniowy strajk protestacyjny w dniu 6 listopada.

Strajk obejmie również hutników na

Górnym Śląsku, których żądania zostały przez przemysłowców odrzucone.

Referował pos. tow. STANCZYK.

Na zjeździe połączeniowym wyrażono hołd Marszałkowi Daszyńskiemu.

DZIEŃ 1 LISTOPADA 1929 r. W WARSZAWIE

Pismo tow. tow. Stanisława Dubois i Adama Pragiera do Marszałka Sejmu

Do Pana

Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej
Polskiej

w miejscu.

Wielce Szanowny Panie Marszałku! W dniu dzisiejszym około południa, bezpośrednio po ukończeniu manifestacji na cześć Romualda Traugutta i poległych bojowników P. P. S., na stokach Cytadeli, policja zaatakowała rozochodzący się tłum, bijąc szablami bezbronnymi ludźmi, wśród których przeważały liczba kobiety i młodzież.

Obecni przy tem gorszącym widowisku posłowie na Sejm: Ariciszewski, Pra-

gier i Dubois, użyli całego swego wpływu, aby wzbudzony napadem policji i mieszącym się w panice tłum uspokoić, a policję skłonić do pochowania szabel i wyczekania krótkiej chwili na rozjeście się zgromadzonych.

W chwili, kiedy tłum i napierająca nań policja, doszli do mostu pod Cytadelą, dowodzący policją nadkm. Fuks, który utracił wszelkie panowanie nad sobą, rzucił się z szablą na posła Dubois i począł go plazować. Mimo, że tak poseł Dubois, jak i obecny przy tem poseł Pragier wolali głośno, że są posłami, zaś poseł Pragier trzymał w ręku w sposób widoczny dla policji legitymację

poselską, policja nie przestała atakować posłów. Po chwili poseł Pragier, uderzony szablą, doznał zranienia ręki w kilku miejscach.

O powyższem zajściu niżej podpisani mają zaszczyt zawiadomić Pana Marszałka i złożyć na Jego ręce protest, oraz proszą o zwrócenie się do Rządu, celem ukarania winnych świadomego poranienia posłów na Sejm.

Z wysokim poważaniem
Stanisław Dubois,
Adam Pragier.

Dn. 1 listopada 1929 r.

TARDIEU UTWORZYŁ GABINET

Paryż, 3 listopada. (PAT). Tardieu utworzył nowy gabinet.

Paryż, 3 listopada. (PAT). Gabinet utworzony przez Tardieu ma skład następujący: Prezes Rady Ministrów — minister Spraw Wewnętrznych — Tardieu, min. Sprawiedliwości — sen. Hubert, min. Spraw Zagranicznych — dep. Briand, min. Finansów — sen. Cheron, min. Wojny — dep. Maginot, min. Marynarki — dep. Leygues, min. Rolnictwa — dep. Hennessy, min. Kolonii — dep. Pietri, min. Handlu — dep. Flandin, min. Oświecenia Publi-

cznego — sen. Marraud, min. Emerytur — dep. Gallet, min. Pracy — dep. Loucher, min. Robót Publicznych — dep. Pernot, min. Lotnictwa — dep. Laurens Eynac, min. Poczty i Telegrafów — sen. Germain Martin, min. Marynarki Handlowej — dep. Rollin.

Paryż, 3 listopada. (PAT). „Paris Midi” oblicza, iż Tardieu, zgromadziwszy dokoła siebie większość, która popierała Poincarégo, rozporządzać będzie w Izbie 315-tu głosami.

STRACENIE HABIBULAH

Berlin, 3 listopada. (PAT). Wiadomość o straceniu Habibulaha wraz z dwoma

braćmi i kilku zwolennikami potwierdza się.

ADAM ASNYK

FRAGMENT Z POEMATU „NA POBOJOWISKU”

Własną nikczemność znieć dobrze sami,

Więc się chowacie w pamiętek kur-

hany,

I gdy kto skargę podniesie stroskany,

Wolacie: że on świętość grobu plami.

Trzeba mieć litość nad wami, nędzarze,

Trzeba wam życzyć o biedni, ułomni!

Żebyście ciche zalegli cmentarze,

I z tego świata zeszli bezpotomni;

Śmierć wam tę jedną nadzieję ukaże:

Że o was Polska i przyszłość zapomni!

„VORWÄRTS” ZA POROZUMIENIEM GOSPODARCZYM Z POLSKĄ

Berlin, 3 listopada. (PAT). Socjaliści „Vorwärts” występuje dziś w artykule, zatytułowanym „Naganka przeciw traktatowi z Polską — sabotażysty: przy robotach”, z ostrym atakiem przeciw demagogii niemieckich kół agrarnych, które dążą do uwiecznienia niemieckopolskiej wojny celnej. „Vorwärts” o

świadcza, iż z punktu widzenia interesów gospodarczych niemieckich należy wyrazić jaknajgłośniejsze zadowolenie, iż nowemu kierownikowi delegacji niemieckiej p. Rauscherowi udało się znaleźć platformę, na której ostateczne zwrócenie traktatu handlowego z Polską może nastąpić już w najbliższym czasie.

ZMIANY W RZĄDZIE NIEMIECKIM

Berlin, 3 listopada. (PAT). Definitywnego objęcia teki Ministerstwa Spraw Zagranicznych przez ministra Curtiusa oczekiwać należy, jak donosi „Welt am Montag”, w ciągu najbliższych kilku dni. Największe szanse do objęcia te-

ki Ministerstwa Gospodarki ma poseł ludowy Albrecht. Partia ludowa nie godzi się na żadne próby rekonstrukcji gabinetu, tak, że obsadzenie Ministerstwa Gospodarki przez centrowca jest wykluczone.

Cynizm obszarników

W związku z mającymi nastąpić rokowaniami o nowe umowy zbiorowe w rolnictwie obszarnicy dowodzą, że gospodarstwa rolne bankrutują z powodu „wygórowanych” zarobków robotniczych.

Lamenty te jednak trafiają w próżnię: B. B. S.-owcy i związek pracodawców i pracobiorców nie zdołali zwerbować członków, nie zdołali też rozbić wpływów i znaczenia Związku Zaw. Rob. Roln. Rz. P., który, rzecz prosta, nie zgodzi się na pokrzywdzenie robotników rolnych.

Pozostaje zatem Rząd, który już tyle marzeń obszarnicznych, nie realizowanych nawet za rządów Chjeno - Piasta, wprowadził w życie.

Ale w sprawie zarobków robotniczych obszarnicy zabrnęli jednak zbyt daleko: marzenie, by głodującego robotnika rolnego wepchnąć w ostateczną nędzę, nie spełni się napewno. Wątpimy nawet, by obecny Rząd zdecydował się na takie posunięcie, któreby tylko wzbudziło masę, a ostatec się w praktyce i tak nie mogło.

Tem niemniej obszarnicy, dufni w swe wpływy, zda się święcie wierzą w możliwość obniżenia niedostatecznych zarobków robotniczych i to do tego stopnia, że nawet nie starają się poważnie uzasadnić słuszności swoich żądań.

Oto w „Dniu Polskim” z dn. 24 października p. Zd. Zd. dowodzi, że „dochody rolników zmniejszyły się wskutek długotrwałej już depresji cen”, a wobec tego, że kapitały są drogie, przeto konieczne jest ograniczenie kosztów pracy.

A więc nawet p. Zd. Zd. twierdzi, że dochody obszarnicy mają, jeno, że się zmniejszyły. Właściwie należałoby sprawę postawić tak: dochody obszarników byłyby większe, gdyby ceny zboża były wyższe. O dochodzie gospodarstwa folwarcznego zdoła nie wystarcza.

Przy dobrym urodzaju obszarnik ma dużo zboża na sprzedaż, podczas gdy przy złym nieraz nawet na zaspokojenie niezbędnych potrzeb folwarcznych zboża nie wystarcza.

O tym szczególnie w swoich dowodzeniach p. Zd. Zd. zapomina, choć wie, że cena zboża jest zależna też od urodzaju.

Dalej zaś p. Zd. Zd. wylicza, że dzienne zarobek ordynarjusza wynosi 4 zł. 85 gr. (47 cn. m. żyta à 25 zł. = 1175 zł. rocznie, czyli 3.30 zł. dziennie) i uważa, że jest to znacznie więcej, niż mają robotnicy przemysłowi. Za podstawę do wyliczeń bierze przytem roczny zarobek ordynarjusza w wysokości 51 centn. metr. żyta i porównuje go z zarobkiem przedwojennym w wysokości 35 centn. metr. Obie te liczby są urojone, tak samo jak i twierdzenie, że zarobek robotnika rolnego jest wyższy, niż gospodarza na 30 ha ziemi.

Wedle wyliczeń p. Jana Gnoińskiego z Min. Pr. i Op. Sp. przeciętny zarobek ordynarjusza w Polsce wynosi 46.3 centn. metr. (od 41 do 49.5 centn. metr.) Jeden ha ziemi pochłania na całą robociznę 3.83 centn. metr., co stanowi 26.2% dochodu brutto. Przed wojną ordynarjusz zarabiał od 40 do 48 centn. m. żyta, przy czym p. Gnoiński wylicza, że ordynarjusz obecnie zarabia więcej o 2 cn. m. żyta rocznie.

Zgola nieścisłe jest twierdzenie, by zarobki robotników rolnych z roku na rok podnosiły się. Przeciwnie — każdy miernik, zabezpieczający robotnikowi wzrost płac w miarę wzrostu drożyzny, częściowo tylko spełniał swoje zadanie.

Po tych nieścisłościach p. Zd. Zd. powiada, że „nie byłoby wskazane zasadnicze zmniejszenie zarobków” i dlatego skromnie proponuje:

1) obniżyć wszystkie zarobki gotówkowe o 37.5%;

2) obniżyć wynagrodzenie w ziemi pod ziemniaki lub w kartoflach o 56%, a to wskutek podniesienia się wydajności ziemi;

3) powierzyć pracodawcy prawo decydowania, czy i ile robotnik ma prawo trzymać sztuk bydła i tak zmniejszyć ekwiwalent w mleku, by obszarnicy skasowali prawo trzymania krów.

Ordynarjusz gotówką otrzymuje od 30 do 45 złotych kwartalnie. Nie wystarczy mu to na kupno przyrodziwku, soli, nafty, cukru, tytoniu i t. p.

Pozycję tę należy podnieść, gdyż ogólny zarobek ordynarjuszów zmniejszył się radykalnie, bo z 1.800 zł. (45 cn. m. à 40 zł.) do 1.175 zł. (45 cn. m. à 25 zł.). A chyba niemoralne jest żądać, by ordynarjusz na utrzymanie rodziny za swe 9 godzin 30 minut codziennej pracy (prócz obowiązków obrządku inwentarza poza godzinami pracy) otrzymywał 100 złotych miesięcznie. A p. Zd. Zd. chce tę pozycję jeszcze ogromnie obniżyć: w gotówce o 37.5%, w kartoflach o 56%, w krwach o 50%, co łącznie daje obniżkę o ok. 20% całkowitego uposażenia ordynarjuszów. 80 złotych zarobku na miesiąc winno rodzinie robotnika rolnego wystarczyć!!! To jest już cynizm.

W tym samym stosunku miałyby uleść obniżce uposażenia: rzemieślniki, którzy zarabia przeciętnie 56.2 cen. metr., i komorniki (robotnik rodzinny z niepełną zdolnością do pracy), który ma 29 centn. metr., wobec zarobku przedwojennego ponad 31 centn. metr. (Obecny zarobek komornika stanowi zatem ok. 65 zł. miesięcznie).

Wreszcie robotnicy dniówkowi i sezonowi.

Te kategorie ucierpiałyby nie mniej, mimo, że zarabiają najgorzej i to gorzej, niż przed wojną. Zarobki tych kategorii robotników bowiem wypłacane są w znacznej części w gotówce. Otóż i tym parjasom p. Zd. Zd. pragnąłby znaczną część zarobku uszczknąć.

I to p. Zd. Zd. nazywa niezasadniczym zmniejszeniem zarobków! Zasadnicze zmniejszenie byłoby, gdyby robotnik wogóle za darmo pracował, a może jesz-

cze obszarnikom dopłacał za prawo pracy na ich folwarkach!

W związku ze swymi żądaniami p. Zd. Zd. domaga się, by umowy zbiorowe były gotowe w pierwszych dniach grudnia, gdyż „pracodawcy przed terminem wypowiedzenia muszą wiedzieć, na jakich warunkach mają gościć pracowników na cały rok następny”.

Żądanie to oznacza, iż obszarnicy szykują się do masowych zwolnień robotników rolnych, co zresztą obszarnicy bez ostrości zapowiadają.

Wobec tych zapowiedzi konieczne jest, by Rząd już dziś przedsięwziął środki, nie dopuszczające do masowych zwolnień. Zakaz redukcji robotników rolnych w roku bieżącym wobec groźby masowych rugów jest wprost koniecznością państwową.

Marjan Nowicki.

LEKKOMYSLNA SPEKULACJA

MAGISTRAT WCIAŻ ZWLEKA Z WYPŁATĄ ZAPOMOGI

Dotychczas Magistrat nie ogłosił terminu wypłaty zapomogi, uchwalonej przez Radę Miejską w dniu 24 października, jakkolwiek w dniu 21 października sam na swym posiedzeniu uchwalił wniosek wypłacenia 25% zapomogi zwrotnej po 10 kwietnia 1930 r. i 25% zaliczki na trzynastą pensję.

Magistrat, podejmując tę uchwałę i przychodząc z nią na Komisję finansowo-budżetową Rady Miejskiej, chyba myślał też o terminach wypłaty. Uchwalając zapomogę zwrotną i zaliczkę, znalazł widocznie fundusze, z których wypłata ma nastąpić. Rada Miejska swą uchwałą faktycznie nie zmieniła wysokości zapomogi, bo 25 + 25 = 50! Sprawa zwrotu i pokrycia budżetowego dokonanej wypłaty została przez Radę faktycznie odroczone na dyskusji budżetowej, która ma rozpocząć się lada tydzień.

Tymczasem pracownicy miejscy dotychczas nie wiedzą, kiedy też zwrotną czy też bezzwrotną (co zostanie później rozstrzygnięte) zapomogę otrzymają! Sprawa ciągnie się od dwóch miesięcy i wciąż zwleka się przez różnymi kawałkami i sztukami, a tymczasem pracownicy miejscy czekają i nie wiedzą, kiedy nareszcie skończy się ta gra niesumienna, nie wiadomo na co obliczona!

CO MÓWI ZAGRANICA

O UDAREMNIONEM POSIEDZENIU SEJMU

Wczoraj nadeszły do Warszawy pisma niemieckie i czeskie, omawiające ostatnie wydarzenia w Sejmie. Berliński „Vorwaerts”, wiedeński „Arbeiterzeitung” oraz wychodzący w Morawskiej Ostrawie (Czechosłowacja) „Duch czasu” — wszystkie trzy socjalistyczne pisma — zapewne uległy na granicy konfiskacie i dlatego musimy się zadowalać tem, co pisze prasa mieszczańska.

„Berliner Tageblatt” z dn. 1 listopada (wydanie wieczorne) podkreśla ogromne napięcie sytuacji i stwierdza, że opinia polska nie może być bezstronnie informowana o wypadkach, ponieważ prasa opozycyjna jest konfiskowana i to nie tylko w drodze prawnej, przez cenzurę, ale także przez policję, która gwałtem zamyka dostęp do drukarni i nie dopuszcza nikogo do wejścia, nie posiadając zresztą żadnego na to pisemnego zlecenia. Dzienniki opozycyjne ukazywały się z wielkimi białymi plamami.

„Frankfurter - Zeitung” z dn. 1-go listopada pisze:

„W interesie Polski leży, aby oficerowie z terenu wypadków politycznych

zostali usunięci, i aby rozwój wypadków odbył się na drodze pokojowej. Rolnictwo w Polsce znajduje się w położeniu katastrofalnym. W podobnie ciężkim położeniu znajduje się przemysł tkacki i liczne inne gałęzie przemysłu. Wskutek położenia gospodarczego i niesłychanej ciemoty pieniądza Polska liczy jedynie na pożyczkę zagraniczną. Jednakże, aby uzyskać zaufanie zagranicy, jest przedewszystkiem potrzebny spokojny rozwój wypadków”.

„Prager Tageblatt” zamieszcza na tytułowej stronie podobiznę obrońcy parlamentu Marszałka Daszyńskiego, a następnie zaś pod wielkim tytułem „Oficerowie obsadzili Sejm” podaje co następuje:

„Położenie jest napięte. Sejm wprawdzie obronił honor, jednakże pracy nie podjął. Oficerom Piłsudskiego nie udało się zmusić parlamentu do obrad w warunkach, w jakich niegdyś obradował Sejm upadającej Rzeczypospolitej Polskiej”.

JAK SIĘ UDAŁ WIEC B. B. W KRAKOWIE

(Telegram własny).

Wczoraj odbył się w kinie „Uciecha” w Krakowie wiec, zwołany przez zarząd regionalny B. B.

Przewodniczył pos. Rolle, przemawiali pos. W. Makowski o zmianie konstytucji i pos. Krzyżanowski o sytuacji politycznej. Prof. Krzyżanowski pom. in. powiedział: „Ja i moi przyjaciele polityczni jesteśmy zdania, że obecny Sejm należy rozwiązać i nie rozpisać nowych wyborów, aby w ten sposób stworzyć nowe warunki dla wychowania społeczeństwa”.

Gdy następny mówca pos. Dybowski zaczął gloryfikować marsz. Piłsudskiego,

na sali najpierw pojedyncze, a następnie coraz liczniejsze i coraz głośniejsze odzywały się głosy: „Niech żyje Marszałek Daszyński! Niech żyje Sejm!” Okrzyki wkrótce zamieniły się w jeden potężny okrzyk na cześć tow. Daszyńskiego i Sejmu.

Pos. Dybowski usiłował odczytać rezolucję, ale okrzyki przeciwko BB. zagłuszyły go i całe prezydium, jak niepięzne wyniosło się z sali.

Wnet prezydium zajęli nasi towarzysze i głos zabrali witymi oklaskami tow. dr. Drobner. Wkrótce jednak wkroczyła policja i wiec rozwiązała.

HOŁD POLEGŁYM I ZMARŁYM

Wczoraj Wydział Kobiecej PPS, udał się na cmentarz Powązkowski, gdzie złożył wieniec na grobie nieodżałowanej pamięci Marii Paszkowskiej oraz na

cmentarz żydowski, gdzie złożył wieniec na grobach nieodżałowanej pamięci Feliksa Perla i poległego bohatera śmiertelnością państwową.

PROFESOR JAN BAUDOUIN DE COURTENAY,

Wczoraj o godz. 4 popoł. zmarł w mieszkaniu swym przy ul. Smolnej w Warszawie znakomity językoznawca polski i wolnościelnik prof. Jan Baudouin de Courtenay.

Urodzony w r. 1845 w Radzyminie, ukończył gimnazjum realne w Warszawie, następnie kształcił się w Szkole Głównej w Warszawie, gdzie otrzymał stopień magistra nauk filologiczno-historycznych, wreszcie słuchał wykładów w Pradze, Jenie i Berlinie.

Wykładał na uniwersytetach w Kazaniu, Dorpacie, Petersburgu, Krakowie i Warszawie. Napisał szereg dzieł w językach: polskim, rosyjskim, czeskim, słoweńskim, włoskim, francuskim i niemieckim.

Od 1887 r. był członkiem Akademii Umiejętności w Krakowie.

Brał żywy udział w ruchu wolnościeliścijskim w Polsce i z młodzieńczym zapałem walczył o równouprawnienie mniejszości narodowych.

Od czasu do czasu nieodżałowanej pamięci prof. Baudouin de Courtenay zamieszczał swe prace na łamach „Robotnika”.

W roku 1922 podczas wyborów pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej był kandydatem ludności żydowskiej na stanowisko głowy Państwa.

Cześć pamięci wielkiego uczonego i szermierza idei wolnej myśli w Polsce!

STANOWCZE UCHWAŁY URZĘDNIKÓW PAŃSTWOWYCH

W dniu 2 listopada b. r. zostały zakończone 2 dniowe obrady plenarne posiedzenia Zarządu Głównego Stowarzyszenia Urzędników Państwowych R. P.

Na podstawie sprawozdania, złożonego przez Komitet Wykonawczy, obejmującego wszystkie dziedziny działalności Stowarzyszenia, rozwinęła się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos prawie wszyscy obecni.

Zgodnie z naszymi przewidywaniami punkt ciężkości obrad spoczywał w sprawozdaniu z zakresu spraw zawodowych. Prawie wszyscy mówcy w dyskusji podkreślali, iż sytuacja w jakiej znajdują się szerokie rzesze urzędników państwowych jest nie do zniesienia. Nędza gospodarcza, mająca swój bezpośredni powód w placach, pozostających znacznie poniżej poziomu minimum egzystencji znajduje swój tragiczny wyraz w monstrualnym wprost zadłużeniu, sięgającym niejednokrotnie wysokości kilkumiesięcznych poborów. Wypadki, że urzędnik nie pobiera faktycznie pensji, która jest mu w momencie wypłaty zabierana na spłatę różnych rat i zaliczek, są na porządku dziennym. Mnożą się też w straszający sposób potrącenia sądowe, jako skutek niehonorowania weksli.

W dyskusji zwracano również uwagę, iż postulaty w dziedzinie stosunków prawnych urzędników, których realizacja w niczem skarbu państwa nie obciążałaby, również są lekceważone.

W toku długotrwałych i burzliwych obrad z ubolewaniem wskazywano na ostateczne oświadczenie p. premiera Świątalskiego, jako na dowód niezrozumiałego niedoceniania grozy sytuacji przez szefa Rządu.

Organom wykonawczym Stowarzyszenia

WIECE ROBOTNICZEJ ŁODZI

(Telefonem od własnego korespondenta)

W dniu wczorajszym odbyło się 10 zebrani robotniczych, zwołanych przez łódzką organizację PPS. w związku z obecną sytuacją.

Na wiecach tych przyjęte zostały rezolucje, stwierdzające, iż robotnicza Łódź gotowa jest każdej chwili do walki w obronie demokracji i praw robotniczych.

Rezolucja domaga się likwidacji pomajowego systemu rządzenia, przywrócenia praw ludu oraz poszanowania przedstawicielstwa narodowego.

Rezolucja wyraża uznanie i hołd tow.

marsz. Daszyńskiemu za męską i niezlomną obronę praw reprezentacji ludowej.

Rezolucja potępia akcję nieodpowiedzialnych czynników, zmierzającą do wciągnięcia wojska w orbitę walki politycznej. Rezolucja zwraca się do władz naczelnych Partii z żądaniem wszczęcia energicznej akcji o następujące postulaty: 1) zapewnienie pracy, 2) zaprowadzenie przedstawicielstwa robotniczego na terenach zakładów pracy, 3) podwyższenie norm zarobkowych i t. p.

Z. P. P. S.

Posiedzenie plenarne Z. PPS. odbędzie się dzisiaj o godz. 10 m. 30 r. w Gmachu Sejmu.

PREZYDJUM.

Kronika polityczna

KONFERENCJA NA ZAMKU.

Wczoraj wieczorem odbyła się u p. Prezydenta konferencja z udziałem Premiera Świątalskiego i Min. Spr. Wojsk. Piłsudskiego.

Konferencja dotyczyła aktualnych zagadnień państwowych i zakończyła się po godz. 11.

RADA NACZELNA STRONNICTWA NARODOWEGO.

Wczoraj odbyło się w Warszawie, w salach Resursy Obywatelskiej, posiedzenie Rady Naczelnej Stronnictwa Narodowego.

Pomiędzy innymi przyjęta została rezolucja następującej treści:

„W związku z ostatnimi wydarzeniami Rada Naczelna, stwierdzając, że przeciwstawienie się zarządzaniem Marszałka Sejmu, przedstawiciela jednej z

naczelnych władz Państwa i znieważenie jego osoby obniża powagę Państwa na zewnątrz i wewnątrz i przynosi szkodę Państwu — potępia te akty, niezależnie od swojego politycznego stosunku do Marszałka Sejmu”.

KONFISKATA „ŁODZIANINA”.

Ostatni numer „Łodzianina” uległ konfiskacie. Jest to już 16 z kolei konfiskata tego tygodnika.

SĄD NAJWYŻSZY PRZYSTĘPUJE W DNIU DZISIEJSZYM DO ROZPATRYWANIA SKARG WYBORCZYCH.

W dniu dzisiejszym rozpoczyna izba dla spraw wyborczych Sądu Najwyższego rozpatrywanie skarg na sposób przeprowadzenia wyborów do ciał ustawodawczych i co do ważności mandatów poszczególnych posłów i senatorów. W dniu dzisiejszym rozpatrzone będą skargi z okręgu wyborczego Nr. 51 Lwów: są to protesty, złożone przez siedmiu wyborców. (P.I.D.).

UZNANIE I ŻYCZENIA DLA TOW.

DUBOIS.

Wczoraj pos. tow. Dubois otrzymał następującą depezę:

„Przemyska młodzież robotnicza zasyła wyrazy uznania w walce o wolność i życie na powrót do zdrowia”.

SZTAFETA ROBOTNICZA

TYGODNIK SPORTOWY

Rok I.

Warszawa, 4 Listopada 1929 r.

Nr. 27

O realny plan inwestycji sportowych dla stolicy NA MARGINESIE UCHWAŁ KONFERENCJI ZARZĄDÓW ROBOTNICZYCH KLUBÓW SPORTOWYCH Z DN. 27 WRZEŚNIA 1929 R.

III.

Wśród ruchu i gwaru sezonu letniego, kiedy uwaga społeczności sportowej pochłonięta jest wydarzeniami boisk — nie uwypukla się tak jaskrawie wyrażenie kwestii inwestycji. Wszyscy zdołali sobie jakoś poradzić, rozlokowali się na dotychczasowych terenach, dają o sobie znać występami na boiskach — zdaje się więc, iż rzeczywistość jest tak piękna, iż niczego nie brak.

Tak przynajmniej rozumuje przeciętny laik którego styczność ze sportem opiera się na mniej lub więcej stałej bytności na zawodach, którego poza klęską i zwycięstwem swego faworyta nie nie obchodzi. Ponieważ zaś większość naszych „sportowców z trybun” rekrutuje się z takich właśnie przeciętnych laików, ogromnie trudno, przeto, rozbudzić zainteresowanie dla rzeczy podstawowych — kwestii inwestycji sportowych.

Przypuszczam więc, iż dziś kiedy jesteśmy u schyłku sezonu, moment jest szczególnie trafny, by opinie sportową rozbudzić, i zainteresowanie ogólne pchnąć na tory kwestii podstawowych w sporcie.

Przed czterema tygodniami pisałem na tem miejscu rozpatrując uchwały konferencji zarządów klubów robotniczych pod adresem magistratu stołecznego, o niedostatecznych planach inwestycji. Dwa tygodnie temu poruszyłem sprawę programu realizacji.

Dziś chcę rozpatrzyć punkt 3 uchwał wspomnianej konferencji, który głosi, co następuje:

— „Wszystkie plany oraz prace, dotyczące wychowania fizycznego i sportu należy scentralizować w jednym biurze. Również budżet sportu i wych. fizycznego należy wyodrębnić i umieścić w specjalnych paragrafach”.

Chodzi tutaj o planowość działania.

Dziś nie można się przekonać ile miasto przeznacza na cele sportu, gdyż budżet tego nie ujawnia (Poza skromną kwotę 50 tysięcy zł. przeznaczoną na subdy dla klubów).

Z drugiej strony widzi się, że jednak cośkolwiek w tej dziedzinie się

robi, przykładem niechaj służy prace przeprowadzone przez miasto na boiskach Skry, Polonii, Legii i AZS-u.

A więc skąd biorą się pieniądze? Część ukryta jest w paragrafie Wydziału Technicznego reszta plantacji miejskich i t. p.

Faktem jest, iż specjalnych rubryk:

sportu i wychowania fizycznego nie ma.

W konsekwencji cele inwestycji sportowych są traktowane drugo-jeśli nie trzeciorzędnie.

Sport otrzymuje ochłapy z Wydziału Technicznego, Plantacji Miejskich i t. p.: otrzymuje resztki nie uszczuplające ilości wspomnianych resortów.

To jest właśnie główne niedomaganie budżetowe.

Drugą sprawą staje się kwestja scentralizowania wszelkich prac w jednym biurze, do którego ma być przeniesiona realizacja planów; praca zyska w ten sposób na sprężystości wykonania.

Rzecz prosta, biuro to istniałoby tak długo, jak długo trwałaby realizacja programu inwestycji. W chwili kiedy stolica byłaby zaspokojona pod względem boiskowym — biuro stałoby się zbędne.

Konferencja zarządów klubów robotniczych wyczerpuje całkowicie w swych uchwałach sprawę inwestycji, dając nawet wskazówki wykonania technicznego, jako dowódzi punkt 3 rozpatrzony w artykule niniejszym.

Te wskazówki techniczne są konieczne.

Władze komunalne stolicy umieją bowiem, kreślić bardzo piękne, zwykłe fikcyjne plany, jak to wskazałem w pierwszym artykule, gdy przychodzi, jednak, do wykonania nieudolność wykazuje się w całej pełni.

Wskazówki te rozwinięte są dalej w następnych punktach uchwał konferencji, ale o tem drugim razem.

Mieczysław Kral.

Wśród klubów robotniczych Rzplitej

SPORT ROBOTNICZY W ŁODZI.

Ruch sportowy na terenie Łodzi zakreśla coraz szersze kręgi. W ostatnich czasach szereg imprez wybiło sport proletariacki na czoło zainteresowań łódzkiego świata sportowego.

Oto najważniejsze zawody ostatnich dni:

BIEG NA PRZELAJ:

W dniu 6 go października r. b. z okazji święta młodzieży robotniczej został zorganizowany bieg na przelaj na dystansie 3.000 mtr. (start z boiska RTS „Widzew”), o nagrodę przechodnią R.S. K.O. z Łodzi. Do startu stanęło 25 zawodników.

I miejsce zajął t. K. Berłowski (Widzew) w czasie 10 m. 19 sek.

II miejsce zajął Br. Skora (TUR Łódź) w czasie 10 m. 28 sek.

ZAWODY P. N.

Tegoż dnia z okazji święta młodzieży robotn. Ł.R.S.K.O. wysłał drużynę RTS „Widzew” do Piotrkowa dla rozegrania zawodów z RKS „Skra”. Wynik 4:2.

PABJANICE.

W rozgrywkach o mistrzostwo Pabjanic w piłce nożnej dnia 20 ub. m. TUR pabjanicki pokonał „Orle” w stosunku 6:1.

Młoda drużyna TUR rozwija się wspaniale, wysuwając się na jedno z pierwszych miejsc w Pabjanicach.

ŁWÓW.

RKS — Orzeł Biały 6:2. Piękne zwycięstwo drużyny robotniczej nad silną drużyną Kleparowa. Gra w pierwszej połowie ze stałą przewagą RKS-u, w drugiej zaś gra wyrównana. RKS górował nad swym przeciwnikiem technicznie i szybszym startem do piłki, strzelając z każdej pozycji. Bramki strzelili dla RKS-u Szyparka 4, Bieda 1 i Półsetek 1, dla Orła 1 samobójcza 1 lewy łącznik.

RKS III — Hasmona III 2:1 (1:1). Zaskakujące zwycięstwo juniorów RKS-u RKS II — Polonia I 0:2.

Wewnątrzklubowy turniej szachowy RKS-u przyniósł wyniki następujące: pierwsze miejsce wraz z tytułem mistrza zdobył Maksymilian Seifeld 34 pkt (na 38 możliwych); drugim był Karst, 3) Dyki. Kierownikiem sekcji został tow. Seifeld.

KRAKÓW.

RKS Legia — Olsza 4:3 (1:3). Do ostatniej chwili Olsza prowadziła 3:1, dopiero na dziesięć minut przed końcem Legia zerwała się do żywej i ambitnej gry uzyskując kolejno trzy bramki. Był to naprawdę okres huraganowych ataków, jakie napastnicy Legii przeprowadzili. Szczególnym strzelem trzech bramek był Starski. O zwycięstwie zadecydował Babraj, który dalekim i silnym strzałem zdobył czwartą bramkę.

IV DOROCZNY BIEG LEŚNY RKS „LEGII” (KRAKÓW).

Bieg leśny RKS Legii urządzony w ub. niedzielę udał się słabiej niż zawsze ze względu na niesprzyjającą pogodę. Ogółem zgłosiło się do zawodów 17 uczestników, a startowało tylko sie-

ROBOTNICZY MIĘDZYKLUBOWY BIEG NAPRZELAJ DLA KOBIEC

Lekka - atletyka kobieca zakończyła swój sezon sportowy wczorajszym biegiem naprzelaj, organizowanym przez Warszawski Robotniczy Sportowy Komitet Okręgowy.

Na starcie stanęło 16 zawodniczek, rekrutujących się ze Skry i Startu.

Pierwsze miejsce uzyskała Wencłówna J. (Skra), pokrywając dystans 1200 mtr. w 4 minuty 27,2 sek. 2) Kwaśniewska (Skra) 4:32,3, 3) Uszyńska (Start) 4) Kuczajewska (Skra), 5) Majchrzycka, 6) Czajkowska, 7) Piwowarska (wszystkie ze Startu), 8) Włodarska (Skra), 9) Uszyńska, 10) Fellerówna.

W punktacji drużynowej zwycięstwo odniosła Skra, uzyskując 29 pkt., przed Startem 28 pkt.

Zwycięczyni indywidualna Wencłówna otrzymała jako nagrodę roczną prenumeratę „Głosu Kobiet” oraz książkę z Księgarni Robotniczej.

Kwaśniewska, która zajęła drugie miejsce, uzyskała półroczną prenumeratę „Pobudki”. Poza tem 5 pierwszych zawodniczek otrzymało dyplomy.

ROZGRYWKI FINAŁOWE O WEJŚCIE DO LIGI.

Terminy rozgrywek finałowych o wejście do Ligi przedstawiają się następująco: 10.11 Naprzód — mistrz grupy I i Ognisko — Lechia, 17.11 Lechia — mistrz grupy I i Ognisko — Naprzód, 1.12 Ognisko — mistrz grupy I i Naprzód — Lechia, 8.12 mistrz grupy I Naprzód i Lechia — Ognisko. Nie wyznaczono dotychczas spotkania mistrz. 1 grupy — Ogniska.

Petkiewicz zwycięża w Sztokholmie

W dniu 3 listopada odbył się drugi start Petkiewicza w Sztokholmie, tym razem w biegu na 3 km. przy bardzo silnej konkurencji najlepszych długodystansowców szwedzkich. Miał nawet startować Wide, rywal Nurmego, lecz w ostatniej chwili zrezygnował z udziału w biegu. Bieg odbył się przy bardzo kiepskich warunkach atmosferycznych i silnym wietrze, stąd czas nie jest nadzwyczajny, choć na takie warunki — wprost świąteczny. Widzów zebrało się 25 tys., a zatem stadion sztokholmski był niemal do o-

statniego miejsca wyprzedany. Przebieg biegu wykazał wielką przewagę naszego zawodnika. Petkiewicz prowadził cały czas ze startu, aż do mety i nie dał sobie ani na chwilę odebrać prowadzenia, choć szwed Magnussen atakował go kilkakrotnie bardzo ostro. Czas Petkiewicza 8:53,4. Drugi był Magnussen 8:57, a trzeci słynny Lindgreen 9:08. Petkiewicz był bardzo gorąco przyjęty przez wielotysięczną publiczność, która nie szczędziła owacji.

STATYSTYKA

REPREZENTACJI LEKKOATLETYCZNEJ

Męska reprezentacja Polski w lekkooatletyce brała dotychczas udział w 14 spotkaniach międzypaństwowych, przyczem w kraju 5 spotkań (4 wygrane), a zagranicą 9 spotkań (3 wygrane). Lista tych spotkań przedstawia się następująco: Rok 1922 — trójmecz słowiański w Pradze wygrała Czechosłowacja przed Jugosławią i Polską, 1924 — udział w VIII Olimpiadzie w Paryżu, 1926 — mecz wygrany z Jugosławią w Warszawie, 1927 — mecz przegrany z Włochami w Rzymie, mecz wygrany z Toskanią we Florencji, trójmecz bałtycki w Warszawie (wygrała Polska przed Łotwą i Estonją), mecz wygrany z Jugosławią w Zagrzebiu i mecz przegrany z Czechosłowacją w Warszawie. Rok 1928 — udział w IX Olimpiadzie w Amsterdamie i wygrany mecz w Pradze z Czechosłowacją. Rok 1929 — trójmecz bałtycki w Rydze (wygrała Łotwa przed Polską i Estonją), mecz wygrany z Rumunią we Lwowie, mecz przegrany z Węgrami w Budapeszcie i mecz wygrany z Czechosłowacją w Warszawie. W zawodach tych brało udział ogółem 62 zawodników, a mianowicie: 12 razy — Szenajch,

11 razy — Baran II, Adamczak, Sikorski, 10 razy — Kostrzewski i Trojanowski, 9 razy — Weiss, Dobrowolski, Sawaryn i Cejzik, 8 razy — Jaworski, Małanowski, 7 razy — Smakulski, 6 razy — Forys, Fryszczyn i Górski, 5 razy — Freyer, Rothert, Rzepka, Korolkiewicz, 4 razy — Nowak, Zuber, 3 razy — Wiczorek, Buchała, Kasperkiewicz, Szydłowski, Heljasz, Piechocki, Petkiewicz, Czyst, Gniech, Biniakowski, 2 razy — Gruner, Łukasiewicz, Kusociński, Mierzejewski, Sośnicki, Ziffer, Ołdak, Świętochowski, Szelestowski, Zajusz, Łokajski, Mędrzycki, 1 raz — Sarnacki, Nowakowski, Cena, Mikrut, Maszewski, Banaszkiewicz, Misiński, Baran I, Habich, Kuchar, Rey, Jucewicz, Emchowiec, Cybulski, Meyro, Urbaniak, Majtkowski, Michalski.

SPRAWA SPORTU GDAŃSKIEGO NA TERYTORIUM MIĘDZYNARODOWYM

Ponieważ zauważono kilkakrotnie, że towarzysztwa sportowe gdańskie, a nawet polskie kluby sportowe, mające siedzibę w Gdańsku, reprezentowane są w związkach międzynarodowych za pośrednictwem związków sportowych niemieckich, Związek Związków postanowił załatwić tę sprawę w ten sposób, że w razie niemożności reprezentowania klubów gdańskich przez związki polskie utworzony byłby specjalny związek sportowy miasta Gdańska. W sprawie tej Z. Z. wystosował ogólnik do wszystkich polskich związków sportowych z zapytaniem, jak sprawa sportu gdańskiego w danej dziedzinie przedstawia się na terenie międzynarodowym i czy wniosek usamodzielnienia Gdańska ma tu szanse powodzenia.

PLANY PŁYWAKÓW NA ROK PRZYSZŁY

Terminarz zawodów pływackich w roku 1930, ustalony przez P.Z.P., przedstawia się następująco: od 29. VI. do 13. VII. mistrzostwa okręgowe, 26. VII. długodystansowe mistrz. Polski na morzu, 27. VII. zawody międzynarodowe, 9. XI. mistrzostwa Polski, 16. 17. VIII mecz Polska — Austria w Wiedniu, 23 i 24. VIII słowiańskie mistrzostwa w Ljublanie, 26 — 31 VIII mistrzostwa Europy w Wiedniu, 6. — 8 IX. mistrzostwa Polski w water-polo.

WCZORAJSZA NIEDZIELA W SPORCIE

ZNICZ WCHODZI DO KL. A

Zawrotną karierę piłkarską może poszczycić się robotnicza drużyna Zniczu z Pruszkowa. Jeszcze rok temu zespół kl. C w roku przyszłym walczyć będzie w warszawskiej A klasie.

Decydujące kości padły na wczorajszym spotkaniu z Ogniwem, które wygrała drużyna Zniczu w stos. 2:1. W pierwszej połowie lekką przewagę miała drużyna miejscowa, po zmianie pół Znicz przyjmuje inicjatywę i zwycięża 2:1 (0:1). Bramki dla zwycięzców zdobyli: Sierpiński i Małgocki.

SKRA — GWIAZDA 5:3

Mecze kwalifikacyjne o pozostanie w klasie A zbliżają się ku końcowi. Dziś nie ulega już wątpliwości, iż obok Pociску degradacja dotknie Varsovię lub Gwiazdę. Skra wczorajszym zwycięstwem zdołała już uchronić się od spadku. Gwiazda przez pierwsze 10 minut grała w ósemkę i w tym okresie czasu straciła 3 bramki. Dalej gra nie uwidoczniła specjalnej przewagi żadnej ze stron.

Bramki uzyskali dla zwycięzców Janusz, Błażek II (2), oraz bracia Smosarscy po jednej, dla pokonanych Lolek, Szubrugier oraz Lerner II.

Godzi się wspomnieć, iż Gwiazda nie wykorzystala rzutu karnego. Boisko przedstawiało jedno wielkie bajoro. Sędziował p. Wiśniewski.

Tabela rozgrywek przedstawia się następująco: 1) Skra 5 gier, 8 pkt., st. br. 22:5, 2) Gwiazda 5 gier — 6 pkt., st. br. 21:10, 3) Varsovia 6 gier — 6 pkt., st. br. 15:13, 4) Pociisk 6 gier — 2 pkt., st. br. 6:33, 5) Los Varsovi zdej się być przypieczętowany, gdyż Gwiazda, nawet w razie przegranej ze Skrą (10 b. m. na boisku Skry), ma jeszcze do rozegrania dogrywkę z Pociiskiem, na którą Pociisk, według przypuszczeń, się nie stawi i Gwiazda wygra walkowerem.

DRUKARZ — PEWNYM KANDYDATEM NA MISTRZA KL. C

Drukarz — Strzela 9:2 (2:1). W niedzielę Drukarz odniósł drugie miażdżące zwycięstwo, wysuwając się w ten sposób na czoło klubów klasy C. Mecz rozegrany został na boisku Orła. Sędziował p. Waserczaj.

Czarni — Lawina 1:1 (1:0). Czarni, najpoważniejszy obok Drukarza kandydat na mistrza klasy C, stracił jeden — decydujący punkt w walce z Lawiną.

Robur — CWS. Trzeci mecz o mistrzostwo klasy C został odwołany.

ROZGRYWKI LIGOWE

POLONIA ZWYCIĘŻA TURYSTÓW 2:1.

Mecz toczył się z lekką przewagą drużyny stołecznej, która jednak niewykorzystała szeregu pewnych pozycji. W ostatniej minucie pierwszej połowy Frankus wykorzystuje błąd Kisieleńskiego i zdobywa prowadzenie dla Turystów. Po przerwie Polonia pracuje lepiej i w 8-ej minucie Alaszewski wyrównywa. Podczas jednego z dalszych ataków Poloni w 25 min. pada zwycięska bramka, strzelona przez Krygiera.

POGON — I FC. 1:1

Mimo decydującego charakteru tych zawodów gra prowadzona była spokojnie z lekką przewagą I FC. Pierwszą bramkę zdobywa Pogon (Mauer), a na 6 min. przed końcem wyrównywa Jozke. W drugiej połowie napad I FC nie wykorzystał szeregu sytuacji podbramkowych.

WARTA BIJE ŁKS 2:0.

Dość znaczna przewaga Warty, która była drużyną bezwzględnie równiejszą od chaotycznie grającego ŁKS-u. Pierwszą bramkę zdobywa w 4 min. Przybysz (głową), a po przerwie Cyll samobójczo potwierdza zwycięstwo Warty.

GARBARNIA ZWYCIĘŻA CZARNYCH 3:2.

Gra stała obustronnie na niskim poziomie, mimo interesującego przebiegu. Pierwszą bramkę dla Garbarni zdobywa Mazur, a po przerwie Joks strzela drugi punkt. Następnie Piłat (głową) uzyskuje pierwszy punkt dla Czarnych. Trzecią bramkę dla Garbarni strzela Smoczek, wreszcie Reymann III (głową) ustala ostateczny wynik meczu.

Tabela ligowa przedstawia się następująco: 1) Garbarnia 31 pkt., 2) Warta 30 pkt., 3) ŁKS 29 pkt., 4) Cracovia 27 pkt., 5) Wisła 27 pkt., 6) Legia 27 pkt., 7) Polonia 20 pkt., 8) Czarni 18 pkt., 9) Pogon 18 pkt., 10) Ruch 17 pkt., 11) I FC. 17 pkt., 12) Warszawianka 17 pkt., 13) Turyci 16 pkt.

AMNESTJA DLA PIŁKARZY

Specjalna komisja PZPN. wyłoniona w celu opracowania programu amnestji dla piłkarzy w związku z rocznicą 10-lecia sportu polskiego ukończyła już swe prace i przedłożyła odpowiedni program na onegdajszym posiedzeniu zarządu PZPN. W myśl projektu komisji amnestji podlegać będą wszyscy piłkarze ukarani przez związki sportowe do dnia ogłoszenia amnestji, t. j. do 23 listopada b. r.

Wiadomości z całego kraju

LUBLIN

RZĄDY KOMISARSKIE W SAMORZĄDZIE M. LUBLINA

Ośmiu miesiąc trwają rządy komisarskie w lubelskim magistracie, albowiem Rada Miejska, która wyszła z powszechnych wyborów w dniu 16 czerwca r. b., dotąd nie ukonstytuowała się.

Piąty miesiąc trwają zakulisowe targi o stanowiska i wpływy w samorządzie między endecją i sanacją, które, łącznie z jedynym bebesowcem radnym, tworzą większość 24 mandatów na ogólną liczbę 47 radnych. Endecja rozporządza — 13, a sanacja 10 mandatami.

Każde z grup „większości” żąda obywatela prezydium magistratu a obok tego — chciałyby mieć znaczny wpływ w prezydium Rady. Odbyły się już trzy plenarne posiedzenia Rady Miejskiej, żadne jednak nie dało rezultatu.

Sanacja robi dotychczas wszelkie możliwe sztuczki, aby uniemożliwić wybór prezydium Rady i przyczynić się do przedłużenia rządów komisarskich.

Jak mówią wtajemniczeni, dzieje się to na rozkaz słynnego już p. Włoskowskiego, naczelnika Wydziału Bezpieczeństwa, który za wszelką cenę nie chce dopuścić do wybrania władz samorządowych. Pan ten w rządach komisarskich ma potężne narzędzie swojej „polityki”, którą nadal pragnie kontynuować.

Ostatnio miejscowa prasa sanacyjna wysunęła koncepcję t. zw. mieszczan-skiej większości, razem z prawicą żydowską. Krzywi się na to endecja, ale dąży do tego chwilowo i prawdopodobnie większość taka powstanie.

Na prezydenta sanacja lansowała dotychczasowego, skompromitowanego doświadczonego prezydenta m. Sosnowca, p. Marczyńskiego (czytelnicy nasi znają go dobrze z opisu), dla którego miejscowy organ rządowy czyni krzykliwą reklamę, wynosząc pod niebiosa jego „zasługi” dla sanowskiego samorządu (!!) Można to traktować bardzo humorystycznie, gdyby były mniej tragiczne! A teraz — kilka słów o komisarskich rządach. Pensje pracowników wypłaca się z miesięcznym opóźnieniem; nadto zniesiono 13 pensję. Opracowuje się projekt dalszego obniżenia płac pracowników.

W dalszym ciągu trwają rugi i represje. Zwolniono około 200 robotników i

pracowników, przeważnie członków i sympatyków P. P. S. Wypłacone z tego tytułu odprawy dochodzą do kolosalnej — jak na lubelski samorząd — sumy 200 tysięcy złotych.

Na miejsce zwolnionych poprzyjmowano przeróżną zbieraninę, wśród której nie brak typków o kryminalnej przeszłości. Przynależność do B. B. lub BBS. jest wystarczającym dowodem kwalifikacyjnym — o resztę nikt nie pyta.

Dezorganizacja coraz bardziej wżera się w aparat administracyjny.

Ale oprócz tej — powiedzmy delikatnie — szkodliwej polityki personalnej, p. Komisarz Czerwinski uprawia również swoistą politykę społeczno-gospodarczą.

Budżet Opieki Społecznej zmniejszono z 1.300.000 zł. do 400 tysięcy. Skasowano absolutnie wszystkie sierocińce, tak, że obecnie przeszło stu tysięcy miasto wojewódzkie nie ma ani jednego zakładu dla sierot. Część dzieci oddano do domów, a zupełnie sieroty wywieziono do malarzyczej okolicy w hrubieszowskim powiecie, oddając je pod opiekę zakonnic. Zapomogli dla ubogiej ludności, niezdolnej do zarobkowania, zmniejszono do śmieśnicy wprost sumy.

Pod względem finansowym miasto jest dosłownie powalone z powodu niezliczonych zobowiązań wekslowych, zaciągniętych przez p. Czerwńskiego w okresie przedwyborczym.

Nowowytwarzane przedsiębiorstwa są pozostawione same sobie. Pan komisarz dopiero wówczas przypomina sobie o ich istnieniu, kiedy mu na gwałt potrzebne są pieniądze z tych przedsiębiorstw.

Skutkiem tego, przedsiębiorstwa te nie są w stanie wypełniać zobowiązań finansowych, włożonych nań t. zw. uchwałą o pożyczce sanacyjnej.

Wogóle p. Komisarz Czerwinski nie przejmując się zbytnio gospodarką miejską; w tym zakresie stara się być potulnym narzędziem w rękach p. Włoskowskiego, który jest faktycznym „wielkoruszkiem” w lubelskim magistracie.

Ze miasto drogo i to bardzo drogo płaci i płacić będzie za rządy komisarskie — o tem już głośno w Lublinie.

Skr.

Co wyświetlają kina?

Apollo: „Manolescu” z Mozzuchinem, Brygidą Helm i Ditą Parlo.

Astra (Dzika 51): „Dolores”.

Casino: „Motyl brukowy” z Anną May Wong.

Capitol: „Z dnia na dzień” — Goetla z Gawęką i Brodziszem.

Colosseum: Kino pod bojkotem.

Filharmonia: „Dama w szkarłacie”.

Miejski: „Panią z obywatelstwa”.

Nowości (Bieleńska 5): „Noc miłosna skazańca”.

Pan: „Z dnia na dzień” — Goetla z Gawęką i Brodziszem.

Palace: „Manolescu” z Mozzuchinem, Brygidą Helm i Ditą Parlo.

Quo Vadis: „Ich czworo” z Clie Brook.

Splendid: „Śpiewający blazen” z Al Jolsonem.

Stylowy: „Przebudzenie” z Wilma Bauky.

Światowid: „Cohn i Kelly w haremie”.

Wodewil: „Parada żołnierzyków”.

Wisła (Tamka 34): „Adjutant”.

Bajka (Żelazna 61): „Noc wiedeńska”.

Hollywood (Hoża 23): „Mężennica”.

Italia (Wojska 32): „Ostrożnie z kobietą”.

Kometa (Chłodna 47): „Ostatni romans”.

Lux (Elektoralna 21): „Gehenna miłości”.

Mewa (Hoża 38): „Grzesznica z Montparnasse”.

Muza (Pl. 3-ch Krzyży): „Zonad śnieg”.

Praga (Targowa 71): „Zapomniane twarze”.

Sokół (Marszałkowska 69): „Pustynia w płomieniach”.

Tombola (Marszałk. 34): „Marynasz słodkich wód”.

Tęcza (Przejazd 9): „Szachownica zero”.

Trianon (Sienkiewicza 8): „W szponach diabła”.

Ulecha (Złota 72): „Miłość kozaka”.

Znicz (Śniadeckich 51): „W szponach diabła”.

Kino-Teatr „ASTRA” DZIKA 51.

Na ekranie

DOLORES

Wielki film o miłości i stawie.

W roli gł.: DOLORES - COSTELLO.

Na scenie: Rewia pod kierownictwem

EDWARDA REJA.

Udział biorą: 1) Stańska, 2) Delanka,

3) Kowalska, 4) Drwęski, 5) Orda.

BALET LEWANDOWSKICH.

Dojazd tramwajami 1, 8, 2a 2.

KINEMATOGRAF MIEJSKI

Hipotečna 8. Długa 25.

Pocz. 639. Sobota i niedziela g. 5.

Wznowienie!

Panna ELZA

w świetnej interpretacji mistrzyni lez

i śmiechu ELZBIETY BERGNER.

Wl. Heros. Nadprogram.

Codziennie o 12 i o 5 pp. w soboty,

niedziele i święta tylko o 12 pp.

SEANSE POPULARNE.

Cena biletu 20 groszy.

PAN CAPITOL

N. Świat 40. Marszałkowska 125

Pocz. o godz. 4.30. Pocz. o godz. 5.

Największy przebieg kinematografii!

„Z DNIA NA DZIEŃ”

Reżyserja: Józef Lejtes

Scenariusz: Ferdinand Goetel

W rolach głównych: Maria Górczyńska,

Irena Gawecka, Adam Brodzisz, Władysław

Walter, Lucjan Żurawski, Jeż Kobusz, Lech

Owron oraz 10.000-ny tłum statystów.

Wł. b. Enhafilm.

CASINO

Nowy Świat 50.

Pocz. o g. 6, o s. o 1010

Znakomita tragiczka, genialna

Chinka

ANNA MAY WONG

w potężnym dramacie erotycznym

reżyserji R. EICHBERGA p. t.

MOTYL BRUKOWY

w przeplętnym radosnym, emocjonującym

filmie

„WODEWIL”

N. Świat 43.

P. 5, ost. 1010.

Pierwszy seans dla młodzieży dozwolony

WILLIAM BOYD

I BESSIE LOVE

w przeplętnym radosnym, emocjonującym

filmie

PARADA

ŻOŁNIERZYKÓW

KRONIKA

STAN POGODY.

Przewidywany przebieg pogody w dniu dzisiejszym: Rankiem chmurno lub mglisto, zwłaszcza na Podkarpaciu i w Wileńskim, w ciągu dnia zachmurzenie umiarkowane lub niewielkie. Chłodno, nocą lekkie przymrozki. Słabe wiatry miejscowe lub cisza.

Towarzystwo Klubów Kobiet Pracujących przyjmuje jeszcze zapisy na 4-miesięczny kurs kraju i szycia, Marszałkowska 74 — 11 lub Chłodna 29 — od 5 — 7. Kurs jest dobry i tani.

Organizacja Młodzieży Wolnomyślniej. Przy Kole Warszawskim Polskiego Związku Myśli Wolnej została zorganizowana Sekcja Akademicka.

Informacje i zapisy na dyżurach Sekcji, w poniedziałki i piątki od godz. 19 do 20, ul. Przechodnia 3 m. 4.

CO USŁYSZYMY PRZEZ WARSZAWSKIE RADJO?

DZIŚ.

11.58 — 12.05 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego. Hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12.05 — 13.10 Koncert z płyt gramofonowych. 13.20 — 15.00 Przerwa. 15.00 Komunikat gospodarczy. 15.20 „O czym powinna wiedzieć dobra gospodyni”. 15.45 Przegląd komunikacyjny. 16.15 Program dla dzieci. 16.45 — 17.15 Muzyka z płyt gramofonowych. 17.15 Lekcja języka francuskiego. Lektor Lucien Roquigny. 17.45 Muzyka lekka z „Gastronomii”. 18.45 Rozmaitości. 19.10 „Skrzynka pocztowa rolnicza”. 19.25—19.40 Muzyka z płyt gramofonowych. 19.58—20.00 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego. 20.00 Odczytanie programu na dzień następny. Wiadomości bieżące. 20.15 Feljton myzyczny p. t. „Przy dźwiękach fletni Pana” (wrażenia z Rumunii). 20.30 „Księżniczka Gerolstein”. Opera komiczna w 3-ach aktach Offenbacha. Wykonawcy: Ork. P. R., Zofia Dobrowolska-Pawłowska, Michał Makowiecki, Adam Dobosz i in., dyr. Wacław Elszyk. 22.00 Feljton p. t. „Normalny i nienormalny dzień pracy”. 22.15 Komunikaty: meteorologiczny, policyjny, sportowy. 22.25 Feljton p. t. „Ostatnia fala”. 22.35 Komunikaty Polskiej Agencji Telegraficznej (PAT.). 23.00 — 24.00 Muzyka lekka z „Oazy”.

JUTRO.

11.58 — 12.05 Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego. Hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie. 12.05 — 13.10 Radiowy Poranek Szkolny. 13.10 Komunikat meteorologiczny. 13.20 — 15.00 Przerwa. 15.00 Komunikat gospodarczy. 15.20 — 15.45 Przerwa. 15.45 „Chwilka lotnicza”. 16.15 — 17.15 Koncert z płyt gramofonowych. 17.15 Odczyt p. t. „O Czerwonym Krzyżu”. 17.45 Koncert symfoniczny popularny. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego i Nina Stekowska (skrzypce). 18.45 Rozmaitości. 19.10 Giełda rolnicza. 19.50 Transmisja z opery Poznańskiej. W przerwie komunikat Teatrów Miejskich. — Po transmisji komunikaty: meteorologiczny, policyjny, sportowy, nadprogram „Ostatnia fala”, oraz komunikaty P. A. T.

Z FILHARMONJI

MARTEAU. WARIACJE WERTHEIMA POD DYR. J. BOJANOWSKIEGO.

Na ezarym tie Zaduszek i święta umarłych dobrze rysował się występ skrzypka francuskiego p. Henryka Marteau; nasuwał myśl o znikomości wszelkiej sławy, talentu, powodzenia i t. p. wartości w sztuce, do których pp. artyści zbyt wielką zwykli przywiązywać wagę. Zławsza wykonanie koncertu D dur Beethovena, jego środkowa w nazbyt wolnym tempie utrzymana część adagio była wyrazem zniechęcenia i tego szczególnego nastroju w którym odtwórca grając sto i więcej razy utwór nie widzi w nim nic ponad obowiązek prawidłowego odcyfrowania taktów od początku do końca.

Natomiast wariacje A dur J. Wertheima pulsowały pełnią życia i świeżości; brzmiały doskonale począwszy od prześlicznego tematu a skończywszy na mądrej i efektownej fudze. Szkoda, że autor nie mógł ich słyszeć na ostatnim piątkowym koncercie symfonicznym; byłby niewątpliwie wdzięczny p. Bojanowskiemu za dobrze utrzymane tempo i przejrzyste odtworzoną myśl przewodnią kompozycji.

H. D.

Czytajcie „POBUDKĘ”

Weneryczne skórne i niemoc elektro-

Dr. M. ALTFELD leczenie,

8 — 11 r. 3 — 9 w. HOŻA 50

(przy Marszałkowskiej)

Niezmierzonym ceny lecznicowe.

Weneryczne syfilis. tryper, niemoc

Dr. Z. FAJNCYN płciowa, gabinet elektro-

Leszno 36. Przyjm. 9 r.—9 w. Wizyta 4 zł.

światło, leczniczy

TEATR I MUZYKA

Dziś w teatrach miejskich

Narodowy

o 8 w. „Wiosna narodów w cichym

zakątku”

Nowy

o 8 w. „Adwokat i róża”

Letni

o 8 w. „Wywczasy donżuana”

TEATR ATENEUM (ul. Czerwonego

Krzyża 20). Dziś o godz. 8-jej wieczorem „Hinkemann” Tollera. W próbach

amerykańska komedia Dymowa „Bronz-

Express”. Ulgowe bilety do teatru A-

teneum sprzedaje Komisja Międzyzwiązkowa Kulturalno - Artystyczna, Chmiel-

na 49 i Kulturliga, Leszno 40.

Teatr Wielki. Dziś 4 b. m. Opera nie-

czynna, we wtorek „Pajace” z występem

gościnnym znakomitego barytonisty Zale-

skiego oraz efektowny balet wschodni „Szeherazada”.

Teatr Narodowy. „Wiosna narodów w ci-

chym zakątku”.

Teatr Nowy. Dziś i codziennie „Adwokat

i róża”.

Teatr Letni. Dziś „Wywczasy donżuana”.

Teatr Polski. „Pan Topaz”.

Teatr Mały. Dziś „Olimpia”.

Operetka L. Messal, Marszałkowska 114.

Dziś i codziennie „Złociste marzenia”.

Teatr „Morskie Oko”, Jasna 3. Codzien-

nie wielka, inauguracyjna rewja p. t. „Cała

Warszawa”, która na premierze doznała

entuzjastycznego przyjęcia.

Teatr „Qui Pro Quo”. Rewja „Kochajmy

się”.

Teatr „Elizeum”. „Mirla Efreo”.

Teatr „Mignon”. Rewja „Teraz albo ni-

gdy”.

Teatr „Chochlik”. Chłodna 49. Dziś i co-

dziennie „Pod gazem”.

Robotnicy popierajcie swoje pismo

Magistrat m. Łowicza ogłasza

KONKURS

na stanowisko sekretarza Magistratu na następujących warunkach:

- 1) Uposażenie w zależności od kwalifikacji według VIII ewentualnie VII st. st. plus 10%-owy dodatek komunalny.
- 2) Kwalifikacje: 1) wiek do 40 lat,
- 2) obywatelstwo polskie,
- 3) odpowiednie wykształcenie i kilkoletnia praktyka.

Oferty z odpisami świadectw szkolnych i dotychczasowej pracy, własnoręcznie napisanym życiorysem i powołaniem się na referencje kilku wiarogodnych osób względnie instytucji, składać do dnia 15 listopada 1929 r.

Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. Posada do objęcia z dniem 1 grudnia 1929 r.

Burmistrz

(—) Jan Michalski.

LECZNICA SŁUŻĄCE TANIE

GRANICZNA 14 na stałe, na posługi, do

prania, do robót większych dostarcza bezinteresownie Towarzystwo „Ratujmy niemowlęta”. Są to matki opuszczone. Nowy świat 8/10 mieszk. 26; codziennie od 11-ej do 2-ej.

KTÓRA Z PAŃ

chce się zaopatrzyć tanio w elegancką torebkę niech się pofatyguje do pracowni ga-

lanterii skórzanej M. Sendyk — Podwale 44.

tel. 420-86.

Torebki wieczorowe, teki, portfele

tanio. Duży wybór.

Dojazd tramwajami 0

1, 3, 4, 22, 6. Prosimy

się przekonać.

Patofony, Par-

lofony, muzyczne,

w wielkim wyborze

oraz płyty najnowszych

nagrań na dogodnych

warunkach po cenach

najniższych poleca

Felgenbaum, Beła-

ńska 1.

Z ŻYCIA PARTJI

Warszawski Komitet Powiatowy P. P. S. Dziś odbędzie się posiedzenie Komitetu (Długa 19). Początek o godz. 19, a nie o 10, jak mylnie wydrukowano wczoraj. Proszeni są o przybycie przedstawiciele wszystkich Komitetów Miejskowych.

WARSZAWSKA ORGANIZACJA P. P. S.

BACNOŚĆ CZŁONKOWIE WSZYSTKICH DZIELNIC!

W poniedziałek, dnia 4.11.1929 r. o godz. 5 po poł. odbędzie się zebra- nia Członków na wszystkich dzielnicach. Stawcie się licznie.

RUCH ZAWODOWY

KONFERENCJA ZARZĄDÓW ZWIĄZKÓW.

We wtorek, 5 b. m., o godz. 6 wiecz. w sali przy ul. Wareckiej 7, odbędzie się Konferencja Zarządów Związków, zrzeszonych w Radzie Zawodowej st. m. Warszawy.

Na porządku dziennym sytuacja obecna.

Zarządy winny przybyć w komple-